

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายและกลยุทธ์การนำเสนอปก(Cover Page)ของนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาหลายวิธี เนื่องจากประเด็นที่ศึกษาประกอบด้วยหลายแง่มุม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอ จากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1.แหล่งข้อมูลจากเอกสาร (Document Information)
- 2.การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Depth Interview)
- 3.การวิเคราะห์ลักษณะและประเภทการนำเสนอหัวข้อและภาพปก (Content Analysis)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1.) ข้อมูลจากเอกสารแบ่งเป็นเอกสารภายใน รายงานประจำปี บทความที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งค้นคว้าจากห้องสมุด และองค์กรที่ศึกษา รวมทั้งนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์

(2.) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อศึกษาถึงนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรผู้ผลิตนิตยสารข่าวการเมืองทั้ง 3 เล่ม ตลอดจนกระบวนการทำงานของนักข่าวและทีมงาน โดยคัดเลือกบุคลากรที่จะทำการสัมภาษณ์จากกองบรรณาธิการทั้งบรรณาธิการ นักข่าว ฝ่ายศิลป์ และช่างภาพ โดยเน้นหนักไปที่กลยุทธ์การนำเสนอหน้าปก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆจากผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1.) สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

1.1 บรรณาธิการบริหาร

รุ่งเรือง ปรีชากุล

2.) มติชนสุดสัปดาห์

2.1 บรรณาธิการบริหาร

เสถียร จันทิมาธร

2.2 ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร
 สุวพงศ์ จันทิงเพชร

3.) เนชั่นสุดสัปดาห์

3.1 บรรณาธิการบริหาร
 พงษ์ศักดิ์ ศรีสด

3.2 นักข่าว
 นันทพร ไวศยะสุวรรณ

4.) ผู้เกี่ยวข้อง

4.1 มงคล สมบุญตัน
 อดีตหัวหน้ากองบรรณาธิการ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปี 2530-2536
 อดีตผู้ช่วยบรรณาธิการบริหารและบรรณาธิการบริหาร เนชั่นสุดสัปดาห์ ปี 2537-
 2540

4.2 จักรพงษ์ ศรีสุนทร
 บรรณาธิการฝ่ายศิลป์ นิตยสารการเมืองชาวไทย

แนวคำถามที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่

ผู้บริหาร

- 1.นโยบายและกลยุทธ์การนำเสนอปกของนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์
- 2.นโยบายการดำเนินงาน การบริหารบุคลากร และ โครงสร้างการบริหาร
- 3.กลุ่มเป้าหมาย
- 4.กระบวนการในการผลิตปก(Cover Page)ทั้งการคัดเลือกข่าว(Cover Story) การพาดหัว การนำเสนอภาพปก
- 5.ปัจจัยใดบ้างที่มีบทบาทในการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอปก
- 6.ผู้จัดทำให้ความสำคัญกับข่าวปกประเภทใดมากที่สุด
- 7.ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข
- 8.แนวโน้มตลาดนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์เป็นอย่างไร

ผู้ปฏิบัติงาน

- 1.ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายองค์กรที่ตนสังกัดอยู่
- 2.กระบวนการทำงานในการผลิตปกแต่ละฉบับเป็นอย่างไร
(กำหนดวันปิดข่าว การคัดเลือกเรื่อง ปริมาณข่าว)
- 3.ปัจจัยใดที่ช่วยส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการผลิตปกแต่ละฉบับ

(3.) วิเคราะห์ลักษณะและประเภทการนำเสนอเนื้อหา(Content Analysis)ปกคือศึกษาการนำเสนอข่าวปกของนิตยสารทั้ง 3 ชื่อฉบับโดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิเคราะห์ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาปกนิตยสารทั้ง 3 ชื่อฉบับตั้งแต่เดือนสัปดาห์ที่ 1 เดือนมกราคม 2540 - สัปดาห์ที่ 4 ธันวาคม 2540 รวม 1 ปีจำนวนทั้งสิ้น 156เล่ม(1 ชื่อฉบับ = 52 เล่ม/ปี)

ทั้งนี้วิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาปกในแต่ละฉบับคือ

- 1.วิเคราะห์หัวข้อข่าวปก ด้วยการแจกแจงประเภทและลักษณะการนำเสนอ
- 2.วิเคราะห์ภาพประกอบปก ด้วยการแจกแจงประเภทและลักษณะการนำเสนอ

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลดังนี้

1.ข้อมูลเอกสาร

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลกลุ่มนี้ โดยตรวจสอบข้อมูลประเภทเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลายๆแหล่ง และตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้เขียน เพื่อเปรียบเทียบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อมูล

2. ข้อมูลบุคคล

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ 2 วิธีคือ

2.1 ถามคำถามประเด็นเดียวกันกับผู้ให้สัมภาษณ์หลายๆคน เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่ข้อมูลขัดแย้งกันใช้วิธีตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่นๆ และใช้ดุลยพินิจวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล การใช้คำถามในลักษณะดังกล่าวจะทำให้ได้รายละเอียดเพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยตรวจสอบความผิดพลาดของข้อมูลด้วย

2.2 ถามซ้ำหรือสัมภาษณ์ซ้ำ คือการถามคำถามเดิมกับผู้ให้สัมภาษณ์คนเดิม ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป เป็นการตรวจสอบดูว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลที่เคยให้ไว้จะเหมือนเดิมหรือไม่ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลตามประเภทหัวเรื่องที่ศึกษา จากนั้นกำหนดหัวเรื่องย่อยแล้วแยกวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อสรุปผลและวิเคราะห์โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ถึงนโยบาย และกลยุทธ์การนำเสนอปก(Cover Page)
2. วิเคราะห์ถึงกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งปกของนิตยสารการเมืองทั้ง 3 ชื่อฉบับ
3. วิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มตลาดนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 การนำเสนอในด้าน นโยบายและ กลยุทธ์ในการผลิตปกของนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์แต่ละองค์กร

ส่วนที่ 2 การนำเสนอถึงกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งปฏและ โครงสร้างการบริหาร

ส่วนที่ 3 การนำเสนอถึงทิศทางและแนวโน้มนิคยสารการเมืองรายสัปดาห์

ส่วนที่ 4 การนำเสนอการวิเคราะห์วิธีการนำเสนอปกแบ่งเป็น

2.1 ประเภทและลักษณะการนำเสนอหัวข่าว

2.2 ประเภทและลักษณะการนำเสนอภาพปก

หัวข้อ

1.) รหัสวิเคราะห์เนื้อหา หัวข้อปก : ประเภทข่าวการเมือง(Political)

1. บุคคล ได้แก่ นักการเมือง ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ฯลฯ
2. บุคคลในครอบครัวนักการเมือง ได้แก่ - บิดา มารดา ญาติพี่น้อง
 - ภรรยา และลูก
 - เรื่องเพศ/เรื่องส่วนตัว
3. นโยบาย การเมือง เศรษฐกิจ การปกครอง การทหาร
4. นักวิชาการ/นักธุรกิจ
5. อื่นๆ

2.) รหัสวิเคราะห์เนื้อหา หัวข้อปก : ประเภทข่าวทั่วไป(Non-Political)

1. วรรณกรรม ศิลปะ บันเทิง
2. สังคม ได้แก่ ข่าวเด็ก สตรี ฯลฯ
3. วิทยาศาสตร์
4. อาชญากรรม
5. อื่นๆ

3.) รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : ลักษณะการนำเสนอหัวข้อปก

1. ค้างค้ำถาม
2. สรุปเหตุการณ์ สะท้อนเรื่องราว วิเคราะห์จุด
3. เราอารมณ์ให้คล้อยตาม เช่น สะดุ้ง ตกใจ น่ากลัว ตื่นเต้น หรือกระตุ้นให้คิด ฯลฯ
4. ใช้ภาษาต่างประเทศ คำคล้องจอง บทกวี สุภาษิต ค

หลาย

5. ใช้สรรพนาม ทั้งระบุชื่อ หรือสมญานามของบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี
6. อื่นๆ

4.)รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : รูปแบบการนำเสนอหัวข้อ(Tone)

1. เทรกอารมณ์ขัน ล้อเลียน เสียดสี
2. สะท้อนภาพตามความเป็นจริง สรุปรื่องราว วิเคราะห์ จุดคู่ย
3. แฝงความรู้สึกร่วม เช่น ชื่นชม ยกย่อง สดุดี อาลัย ฯลฯ
4. มีเงื่อนไข ความขัดแย้ง
5. แฝงการโฆษณา ประชาสัมพันธ์
6. อื่นๆ

ภาพปก

5.)รหัสวิเคราะห์เนื้อหาภาพปก : ประเภทข่าวการเมือง (Politics)

1. ผู้นำรัฐบาล
2. ผู้นำฝ่ายค้าน
3. นักการเมืองอื่นๆ
4. ครอบครัวนักการเมือง ได้แก่ - บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง
 - ภรรยา บุตร
 - เรื่องเพศ/เรื่องส่วนตัว(Human Sense)
5. อื่นๆ

6.)รหัสวิเคราะห์เนื้อหาภาพปก : ประเภทข่าวทั่วไป (Non-Politics)

1. ศิลปะ วรรณกรรม บันเทิง
2. สังคม
3. วิทยาศาสตร์
4. อาชญากรรม
5. อื่นๆ

7.)รหัสวิเคราะห์เนื้อหาภาพปก : ลักษณะการนำเสนอ

1. ภาพถ่ายบุคคล
2. ภาพเหตุการณ์
3. ภาพกราฟฟิก ผสมผสาน สัญลักษณ์
4. ภาพการ์ตูน
5. อื่นๆ เช่น ไม่มีภาพ ฯลฯ

8.) รหัสวิเคราะห์เนื้อหาภาพปก : รูปแบบการนำเสนอภาพปก (Tone)

1. แทรกอารมณ์ขัน ล้อเลียน เสียดสี
2. สะท้อนภาพตามความเป็นจริง สรุปรื่องราว วิเคราะห์ จุดคู่ย
3. แผงความรู้สึกร่วม เช่น ยกย่อง ชื่นชม อาลัย ฯลฯ
4. มีเงื่อนไข ความขัดแย้ง
5. อื่นๆ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะขอยกตัวอย่างอธิบายประกอบรหัสวิเคราะห์เนื้อหา “หัวข่าวปก” เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : หัวข่าวปก ประเภทข่าวการเมือง(Politics)

1.1 บุคคล ได้แก่ การนำเสนอข่าวที่มุ่งไปที่ตัวบุคคล ทั้งผู้นำรัฐบาล นักการเมือง ฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน ฯลฯ

ตัวอย่าง : ขอดกู่กัณฑ์ 10 รบต.เย็บ-แม่ (5-11 ม.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)
รัฐบุรุษ “เปรม” OASIS การเมือง (29 ก.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

1.2 บุคคลในครอบครัวนักการเมือง ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ภรรยา ลูก รวมทั้งเรื่องเพศ(ผู้หญิง)และเรื่องส่วนตัวต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ประชาชนส่วนใหญ่สนใจ

ตัวอย่าง : Marian Plum นวลปราง นางหมอง(7 ต.ค.40/ มติชนสุดสัปดาห์) หมายถึง “มะ
ปราง”พ.ต.หญิงจิตติยา รังสิตพล ลูกสาวสุขวิช รังสิตพล ซึ่งช่วงนั้นมีข่าวพัวพันเชิงชู้สาว
กับพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

“ไม่เคยทอดทิ้ง ไม่เคยมีผู้หญิงอื่น” ภักดิพร สุจริตกุล ไชหัวใจ”ผู้ชายชื้ออายุ(14-20ธ.ค40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ลูกเทวดาครองเมือง “จอมพล”ถึง “เจ้าพ่อ” ขอบน้ำตากิน(3 มิ.ย. 40/มติชนสุดสัปดาห์)

1.3 นโยบาย เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การทหาร ได้แก่หัวข้อที่นำเสนอในเรื่องนโยบายด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการทหาร

ตัวอย่าง : ผ่าจบ 2 แสนล้าน กองทัพยุคจิวแต่แจ่ว(12-18 ม.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

สงครามเงินบาทประกาศเป็นเดิมน(23-29 พ.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

1.4 นักวิชาการ/นักธุรกิจ ได้แก่หัวข้อที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มนักวิชาการหรือนักธุรกิจซึ่งมีบทบาทสำคัญในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคม

ตัวอย่าง : อัสวินแห่งคลื่นลูกที่ 3 “ทักษิณ ชินวัตร”เปิดด้วยไฮโล-ควบดาวเทียมพันธงลดค่าเงินบาท(1 ก.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

“เสกสรรค์ ประเสริฐกุล” ผ่า 3 วิฤติประเทศไทย(19-25 ก.ย.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

1.5 อื่นๆ เช่น หัวข่าวเชิงสัญลักษณ์ซึ่งต้องตีความหมาย หรือ แบบผสมผสาน ได้แก่หัวข้อที่มีลักษณะผสมผสานกันตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไปตามหัวข้อปกทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมาข้างต้น หรืออื่นๆ

1.5.1 หัวข่าวเชิงสัญลักษณ์

ตัวอย่าง : วังเอ๋ยวังเวง(28 ต.ค..40/มติชนสุดสัปดาห์)

1.5.2 หัวข่าวแบบผสมผสาน

ตัวอย่าง : “เปรม” โจร! รับ“คิง”เก้าอีนายกฯเชิด “จิว” กู้วิกฤติ(31ต.ค.-6ก.ย.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์(แบบ1.1+1.3)

1.5.3 หัวข่าวแบบอื่นๆ ได้แก่หัวข้อประเภทอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ข้างต้น เช่น ต่างประเทศ ฯลฯ

ตัวอย่าง : ถัง ซี หวา กุญแจ สู่อากาศ ย่องงงใต้ดาวแดง (6-12 ก.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ลาก่อน จีนเคอเรลลา (5-11 ก.ย.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

2. รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : หัวข่าวปกประเภทข่าวทั่วไป(Non-Politics)

2.1 **วรรณกรรม ศิลปะ บันเทิง** ได้แก่ หัวข่าวที่นำเสนอในเรื่องวรรณกรรม ศิลปะ หรือบันเทิง

ตัวอย่าง: กัดอย่างมีวัฒนธรรม “โน้ต อุดม”เปิดสะดือวรรณกรรม เหมือนจะแพ้แต่จะจีบส์ (15 เม.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์)
รวมทั้งเงินป่วนตลาดตลก“โก๊ะตี้”พีเวอร์(25-31 ก.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

2.2 **สังคม** ได้แก่หัวข่าวที่นำเสนอข่าวเด็ก สตรี โสภณิ ยาเสพติด ฯลฯ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง

ตัวอย่าง : เส้นทางยานรทขบวนการค้าโสภณิข้ามชาติ (9-15 ก.พ.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)
2502 วัยรุ่นคะนองกรุง กฎเหนือกฎอำนาจเหนืออำนาจ(18-24 พ.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

2.3 **วิทยาศาสตร์** ได้แก่หัวข่าวที่นำเสนอข่าววิทยาศาสตร์ เช่น การคิดค้น-ประดิษฐ์เทคโนโลยีใหม่ๆ ปรากฏการณ์ธรรมชาติสำคัญที่อธิบายได้ด้วยหลักวิชาทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ตัวอย่าง : พลิกฟ้า...ตลบกลาแล็กซีล่า “เพื่อนต่างดาว”จากดาวราหูสู่...ดาวอังคาร(8 ก.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)- เป็นช่วงที่มีการค้นพบว่าบนดาวอังคารอาจมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับสิ่งมีชีวิต

2.4 **อาชญากรรม**ได้แก่หัวข่าวที่นำเสนอข่าวประเภทอาชญากรรม เช่น การฆาตกรรม เป็นต้น

ตัวอย่าง : แลปม “อศจรรย์”ผีค โอสดสังหารเห็บ พินาศรักไฮโซ”ถูกปลา-ท่านกบ”22 ก.ค. 40/มติชนสุดสัปดาห์)
จับจอมบงการ? มา! แพทย์หญิงจุฬาฯ พิสูจน์ “น้ำยา”(17-23 ม.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

2.5 **อื่นๆ** ได้แก่ หัวข่าวที่นำเสนอข่าวประเภทอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวมาทั้ง 4 ข้อข้างต้น เช่น กีฬา ฯลฯ

ตัวอย่าง : ย.โย่งสูญเสียมิไซ์สูญสิ้น (13-20 มี.ค.40 /เนชั่นสุดสัปดาห์)

3. รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : ลักษณะการนำเสนอหัวข้อปก

3.1 ตั้งคำถาม ได้แก่หัวข้อที่มีลักษณะการใช้ภาษาแบบตั้งคำถามกับคนอ่าน

ตัวอย่าง: นายกษประเทศไทย?(3-9 ต.ค./เนชั่นสุดสัปดาห์)

3.2 สรุปเหตุการณ์ สะท้อนเรื่องราว วิเคราะห์ ชุดคู่ย ได้แก่หัวข้อที่นำเสนอในลักษณะบอกเล่าเหตุการณ์ สรุปเรื่องราว สะท้อนเรื่องราว วิเคราะห์หรือชุดคู่ย ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมามีแนวโน้มเสนอควบคู่ไปด้วยกันแทบจะแยกกันไม่ออก

ตัวอย่าง: ศิครวนกรรมกรคุกคามสื่อ โคลนนิ่ง"เผด็จการ"(15-21 มิ.ย.40/สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์)

3.3 เร้าอารมณ์ให้คล้อยตาม ได้แก่หัวข้อที่นำเสนอในลักษณะเร้าอารมณ์ เช่น อ่านแล้วรู้สึกเรื่องราวที่น่าสนใจ น่ากลัว ตื่นเต้น ยินดี ชื่นชม รู้สึกสะอึกหรือกระตุ้นให้ผู้อ่านคิด ฯลฯ

ตัวอย่าง: รัฐบาลผลประ โยชน์ จั๊วบนกงไฟ! (23ก.พ.-1 มี.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

ไม่เอาจ๊ว (15-21 ส.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

3.4 ใช้ภาษาต่างประเทศ คำคล้องจอง บทกวี ลูภาษิต คำพังเพย ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันอย่างแพร่หลาย เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการนำเสนอ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่รุนแรงเกินไป อันมีลักษณะล่อแหลม ส่อเสียด หรือด้วยเหตุผลอื่นๆก็ตาม

ตัวอย่าง : ODE TOหมองู ? (11 พ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์) เป็นหัวข้อที่นำเสนอถึงชาติชายเปรียบเปรยว่าเสมือนหมองูตายเพราะงู

TO DREAM AND TO DO(7-13 ก.พ.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)เป็นหัวข้อที่นำเสนอเรื่องไทเกอร์ วู้ด นักกอล์ฟระดับโลกลูกครึ่งไทย-อเมริกัน ซึ่งนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศ

3.5 ใช้สรรพนาม ทั้งระบุชื่อ หรือสมญานามของบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ การนำเสนอหัวข้อในลักษณะระบุ สรรพนามของบุคคลที่เป็นข่าว ทั้งชื่อจริงและชื่อเล่น ตลอดจนสมญานามที่เรียกขานกันจนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

ตัวอย่าง : หมัก' จอมหลักการ (เจ้าใหม่) (18 พ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์) หมายถึง
สมัคร ศูนย์ทรวง
ลาก่อน....ซินเดอเรลล่า(5-11 ก.ย.40/เนชั่นสุดสัปดาห์) หมายถึงเจ้าหญิงไดอาน่า
สิ้นพระชนม์

3.6 อื่นๆ ได้แก่การนำเสนอในเชิงสัญลักษณ์คือสติความ และแบบผสมผสานซึ่งมีตั้งแต่ 2
ลักษณะขึ้นไปจากที่กล่าวมาทั้งหมด 5 ข้อในข้างต้น

ตัวอย่าง : WELCOME HOME ! ไปคาจบตี (25 พ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์) หมายถึง
ถึงช่วงที่นำกระดูกนายอสนี พลจันทร์ กวีและนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยกลับคืน
จากลาวมาสู่ไทย

4.รหัสวิเคราะห์เนื้อหา : รูปแบบการนำเสนอหัวข่าวปก(TONE)

4.1 แทรกอารมณ์ขัน ล้อเลียน เสียดสี ได้แก่ หัวข่าวที่นำเสนอในรูปแบบการใช้ภาษาที่
แทรกอารมณ์ขัน ล้อเลียนหรือเสียดสี ใดๆใดอย่างหนึ่ง หรือทุกอย่างรวมกัน

ตัวอย่าง: ด้วยรักและลำไย “ทง พิตยะ” ระวัง DONHUAN “จิว” FUN แล้วทั้ง
(24 มิ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ดึกแล้วคุณขา (i8 ต.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

คืนนี้...พบกับ“จิวจิว”ที่คัพคาบิเนต “โพร์เอส”สร้างสรรค์ “เสียดสี”

รับประกันคุณภาพ (21 ต.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

4.2 สะท้อนภาพตามความเป็นจริง สรุปรื่องราว วิเคราะห์ ขุดคุ้ย ได้แก่หัวข่าวที่มีรูป
แบบการนำเสนอ สะท้อนภาพตามความเป็นจริง สรุปรื่องราว วิเคราะห์ ขุดคุ้ย ใดๆใดอย่างหนึ่ง
หรือผสมผสานกัน

ตัวอย่าง : ย้ายนางเล็ง เกมนี้เดิมพันสูง(18-24 ก.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

4.3 แฝงความรู้สึกร่วม ได้แก่ หัวข่าวที่นำเสนอในรูปแบบแฝงความรู้สึกร่วมกับผู้อ่าน เช่น
ชื่นชม ยกย่อง สดุดี อาลัย ฯลฯ

ตัวอย่าง : ป้า กู้ชาติ (10-16 ต.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)หมายถึงพล.อ. เปรม ติณสูล
ถานนท์

4.4 มีเงื่อนไข ความชัดเจน ได้แก่ หัวข่าวที่นำเสนอในรูปแบบซึ่งกล่าวถึงความชัดเจนระหว่างบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งตลอดจนความมีเงื่อนไขในเรื่องที่นำเสนอ

ตัวอย่าง : ไอเดียด “วังน้ำเย็น” เสนาฯ เทียนทอง ไว่เกษมิ “บรรหาร” อยู่ในใจ (14 ม.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

4.5 แผงการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ หัวข่าวที่มีรูปแบบการนำเสนอแผงการโฆษณา ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการขายให้กับนิตยสารของตนเอง หรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งต้องการบอกกล่าวให้ผู้อ่านรับรู้ทั้งนี้ เป็นเรื่องที่มีบทบาทส่งเสริมภาพพจน์ในทางบวกให้นิตยสารที่ดีพิมพ์ โดยยังคงคุณค่าของข่าวในแง่ที่เป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ของคนสนใจเป็นต้น

ตัวอย่าง : ลอบสังหาร BRAVO เปิดเกมล่า “ธนูส นิราลัย”(2 ธ.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์) หมายถึงนวนิยายเรื่องใหม่ “หักกลืนข้าง” ภาค 2 ซึ่งเขียนโดยพล.ต.อ.วชิษฐ เดชกุญชร ซึ่งผู้อ่านมติชนส่วนใหญ่คอยติดตาม

4.6 อื่นๆ ได้แก่ เจริญสัญลักษณ์ และผสมผสานดังที่กล่าวมาทั้ง 5 ข้อข้างต้น

ตัวอย่าง : วังเอ๋ยวังเวง (AGAIN!) บิ๊กจ๊วเพชรฆาต “ดาวตก” ย่ำระฆังเก็บศพ “รมด.” ป่าช้า “ชวลิต” ตึกคัก (18 ก.พ.40/มติชนสุดสัปดาห์)

รหัสวิเคราะห์เนื้อหาภาพปก แบ่งเป็น

1. รหัสวิเคราะห์ภาพปก : ประเภทข่าวการเมือง(Politics)

1.1 ผู้นำรัฐบาล หมายถึงการนำเสนอภาพประกอบปกที่เป็นภาพของ “นายกรัฐมนตรี” ใน อริยาบทต่างๆ ซึ่งในช่วงที่ทำการศึกษานี้มีนายกรัฐมนตรีรวม 2 ท่าน คือ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ และ นายชวน หลีกภัย

ตัวอย่าง หัวข่าว: ไม่เอาจิว(15-21 ส.ค.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

ภาพปก: ภาพถ่าย- พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธครึ่งตัว(Mark-Shot)

1.2 ผู้นำฝ่ายค้าน หมายถึงภาพของผู้นำพรรคฝ่ายค้านในอริยาบทต่างๆ ในช่วงที่ศึกษามี ผู้นำฝ่ายค้าน 2 ท่านคือ นายชวน หลีกภัย และ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

ตัวอย่าง หัวข่าว : Why Why Why ทำไม “ชวน” ไม่เคยโดนค่า(ลงชื่อสมัครและพวก)

ภาพปก: ภาพถ่าย-นายชวน หลีกภัย

1.3 นักการเมืองอื่นๆ ได้แก่ การนำเสนอภาพนักการเมืองทั้งพรรคฝ่ายค้านและพรรคร่วมรัฐบาล

ตัวอย่าง หัวข่าว : เต๊ะเอ๊ย “Politie” เวสสันดร “สุขวิช” ปฏิรูปการศึกษาฉบับ “อวสานของเซนต์แมน”

ภาพปก : ภาพถ่าย -นายสุขวิช รังสิตพล+กราฟฟิกภาพธนบัตร (นายสุขวิชขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

1.4 ครอบครัวนักการเมือง ได้แก่การนำเสนอภาพปกที่เป็นบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของนักการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภรรยา บุตรและหญิงสาวที่มีข่าวคราวความสัมพันธ์ใกล้ชิด ฉันทู้สาว เป็นต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : Marian Plum นวล “ปราง”นางหมอง(7ต.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : ภาพถ่าย-พ.ต.หญิง จุติยา รังสิตพล

1.5 อื่นๆ เช่น ภาพผสมผสาน ได้แก่การนำเสนอภาพตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไปจาก 4 ประเภทที่กล่าวข้างต้น รวมทั้งภาพเชิงสัญลักษณ์ซึ่งต้องตีความหมาย เป็นต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : ผ่าโลง 10 เดือน รัฐบาลจีว(29 ก.ย.-4 ต.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ภาพปก : ภาพถ่าย+กราฟฟิก ชวลิต ไหว้ชาติชายที่แขน (เป็นภาพประเภทผสมผสาน และเชิงสัญลักษณ์ด้วย คือนำเสนอบุคคล 2 คนและให้ตีความภาพที่ชวลิต ไหว้ ชาติชาย ...)

2. รหัสวิเคราะห์ภาพปก ประเภทหัวข่าวทั่วไป (Non-Politics)

2.1 ศิลปะ วรรณกรรม บันเทิง หมายถึงภาพปกที่นำเสนอภาพประกอบข่าวในเรื่องศิลปะ วรรณกรรม และบันเทิง

ตัวอย่าง หัวข่าว : เจ้าชายน้อยร้อยใจเมื่อย (26 ธ.ค.-1 ม.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : ภาพถ่าย-พระเอกลิเก-นักร้อง “ไชยา มิตรชัย”

(เป็นภาพประเภทศิลปะ-บันเทิง)

2.2 สังคม หมายถึง ภาพปกที่นำเสนอข่าวที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เช่น ปัญหาเด็ก โสเภณี ยาเสพติด เป็นต้น.

ตัวอย่าง หัวข่าว : เส้นทางนรก! ขบวนการค้าโสเภณีข้ามชาติ(9-15 ก.พ.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ภาพปก : กราฟฟิก หน้าผู้หญิงมีหมวกปิดเกือบมิดเห็นเพียงริมฝีปาก มีมือ(ผู้หญิง)คืบนุหรี

2.3 วิทยาศาสตร์ ได้แก่ ภาพปกที่นำเสนอประกอบข่าววิทยาศาสตร์ เช่น การคิดค้น-ประดิษฐ์เทคโนโลยีใหม่ๆ ปรากฏการณ์ธรรมชาติสำคัญๆ ที่อธิบายได้ด้วยหลักวิชาทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ตัวอย่าง หัวข่าว : พลิกฟ้า....ตลบกาแล็กซีล่า “เพื่อนต่างดาว” จากดาวราหูสู่...ดาวอังคาร(8 ก.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : ภาพถ่าย+กราฟฟิก ดาวอังคาร

2.4 อาชญากรรม ได้แก่ ภาพปกที่นำเสนอภาพข่าวประกอบข่าวอาชญากรรม เช่น การฆาตกรรม เป็นต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : จับจอมบงการ ? มา ! พญ.จุฬาฯ พิสูจน์ ...น้ำยา

ภาพปก : ภาพถ่ายเหตุการณ์-ศพ พญ.และภาพประกอบกราฟฟิก

2.5 อื่นๆ ได้แก่ การนำเสนอภาพประกอบข่าวทั่วไปอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาทั้ง 4 ข้อข้างต้น เช่น กีฬา ฯลฯ

ตัวอย่าง หัวข่าว : To Dream And To Do (7-13 ก.พ.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

ภาพปก : ภาพถ่ายนักกอล์ฟมืออาชีพระดับโลก “ไทเกอร์ ฆู๊ด”

3.รหัสวิเคราะห์ ลักษณะการนำเสนอภาพปก

3.1 ภาพถ่ายบุคคล คือภาพปกที่นำภาพถ่ายเหมือนจริงของบุคคลมาตีพิมพ์ ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและกระตุ้นอารมณ์ให้ผู้เกิดอารมณ์ในรูปแบบต่าง ๆ กัน

ตัวอย่าง หัวข่าว : ลาก่อน...ซินเดอเรลล่า (5-11 ก.ย.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

ภาพปก: ภาพถ่ายเจ้าหญิงไดอาน่าทอดเด็ก (เป็นภาพที่สร้างความประทับใจแก่ผู้ดู และก่อให้เกิดความอาลัยอาวรณ์หลังสิ้นพระชนม์)

3.2 ภาพเหตุการณ์ ได้แก่ ภาพที่เป็นสื่อในการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้ดูเกิดความคิดความเข้าใจต่อความหมายของเนื้อหา จากนามธรรมกลายเป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้พบเห็นอย่างมากด้วย

3.3 ภาพกราฟฟิก ผสมผสาน และสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาพประกอบเนื้อหาปกทั้งภาพถ่าย ผสมภาพวาด และกราฟฟิกต่างอาทิ กราฟเส้น แผนภูมิภาพ เป็นต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : สะใจไหมพี่! สะใจไหมพี่! (4 พ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก: กราฟฟิก-กราฟเส้นในกรอบตัวเลข ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวมากขึ้นๆ เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ (เป็นภาพกราฟฟิก+สัญลักษณ์เพราะเส้นกราฟพุ่งสูงขึ้นแล้วกลายเป็นบ่วงผูกคอ)

3.4 ภาพการ์ตูน เป็นรูปแบบการสื่อสารด้วยภาพที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนำมาใช้ประกอบเนื้อหาซึ่งไม่สามารถจะใช้ภาพถ่ายได้โดยตรง เป็นการแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ บางครั้งแม้สื่อความหมายไม่ชัดเจนนัก แต่ก็ดึงดูดความสนใจของคนดูและมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับ การ์ตูนจึงถูกนำไปถ่ายทอดเนื้อหาข้อมูลได้แทบทุกชนิด อาจใช้ในโอกาสพิเศษตลอดจนจำลองบุคลิกคนซึ่ง มีทั้งการ์ตูนล้อเลียน ขำขัน เล่าเรื่องและประกอบเนื้อหา

ตัวอย่าง หัวข่าว : กัดอย่างมีวัฒนธรรม “ไนต์ อุดม” เปิดสะคือ วรรณกรรมเหมือนจะแพ้แต่จะจีบส์(15 เม.ย.40)

ภาพปก : ตัวการ์ตูน “ไนต์” อุดม แด่พานิช

3.5 อื่นๆ ได้แก่ ลักษณะภาพที่ไม่ได้กล่าวถึงในข้างต้น เช่น ไม่มีภาพ ในอดีตมีการให้น้ำหนักกับหัวข่าวโดยไม่มีภาพเพียงแต่ใช้โทนสีรุนแรง เพื่อดึงดูดความสนใจเช่น กรณีการปฏิวัติ เป็นต้น ซึ่งในช่วงที่ศึกษาไม่ปรากฏลักษณะภาพปกประเภทนี้ในปกนิตยสารทั้ง 3 ชื่อฉบับ

4. รหัสวิเคราะห์ รูปแบบการนำเสนอปก(Tone)

4.1 แทรกอารมณ์ขัน ถ้อยเขียน เสียดสี ได้แก่ ภาพที่นำเสนอประกอบข่าวโดยแทรกอารมณ์ขันด้วยการใช้เทคนิคต่างๆเช่น กราฟฟิก การ์ตูน ฯลฯ

ตัวอย่าง หัวข่าว : คินนี่...พบกับ จีว จ๊กมก ที่ คาเฟ่ คาบิเนต “โพร์เอส”สร้างสรรค์ “เฮียเลี้ยง”รับประกันคุณภาพ (21 ต.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : จำลองแบบแผ่นป้ายโฆษณาหน้าคาเฟ่ ซึ่งมีเฉพาะหน้าคนมากมาย โดยใบหน้าพล.อ.ชวลิตลอยอยู่ตรงกลาง ถูมรอบด้วยบรรดาตลกคาเฟ่ชื่อดังต่างๆ เช่น เด๋อ เฮ็ดดี ฯลฯ

4.2 สะท้อนภาพตามความเป็นจริง สรุปรื่องราว วิเคราะห์ ซุกก้อย ได้แก่ภาพเหตุการณ์ต่างๆที่นำเสนอในลักษณะภาพถ่าย กราฟฟิก ผสมผสาน ฯลฯ

ตัวอย่าง หัวข่าว : “ตุลา”รำลึกวิพากษ์พลังนักศึกษาจากที่อปู๊ดถึงธนาธิปไตย (12-18 ต.ค.40/สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ภาพปก : ภาพถ่าย(เก่า)วีรชน 14 ต.ค.16 ยืนเรียงแถวหน้ากระดาน

(ภาพปกนี้เป็นการสะท้อนและสรุปเหตุการณ์ ความขัดแย้งระหว่างพลังนักศึกษาและทหาร ซึ่งนับเป็นเหตุการณ์รุนแรง ที่คนไทยรู้สึก “สูญเสียบ” และไม่อาจลืมได้)

4.3 แฝงความรู้สึกร่วม คือสื่อความหมายให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น ยกย่อง ชื่นชม อาลัย ฯลฯ

ตัวอย่าง หัวข่าว : ลาก่อน....ซินเดอเรลลา (5-11 ก.ย.40/เนชั่นสุดสัปดาห์)

ภาพปก : เจ้าหญิงไดอาน่ากอดเด็กๆ

(ภาพปกนี้นำเสนอหลังการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า ภาพที่นำเสนอทำให้อ่านมีอารมณ์ร่วมทั้งรักใคร่ ชื่นชม และเสียดายไปพร้อมๆกัน)

4.4 มีเงื่อนไข ความขัดแย้ง เป็นภาพที่สื่อความหมายถึงการขัดแย้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องระหว่างบุคคล เป็นต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : “ราหู”อม “จีว”โคดเต็ยบนเรือผุ (29มี.ย.-5 ก.ค.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : เสนาะ เทียนทองกำลังฮ้ำปากจะกลืนหัวพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

(ภาพปกนี้แสดงถึงความขัดแย้งของทั้ง 2 คนในช่วงนั้น)

4.5 อื่นๆ ได้แก่ภาพที่มีรูปแบบการนำเสนอแบบผสมผสาน หรือแบบอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวไว้

ข้างต้น

ตัวอย่าง หัวข่าว : “บ๊ิกสงค์”ไปปีอำมหิตจับ “เหนาะ”รมควัน “กราบ”ใครคิดว่าไม่

สำคัญ(17 มิ.ย.40/มติชนสุดสัปดาห์)

ภาพปก : การ์ตูนรูป นต.ประสงค์ สุ่นสิริ เจ้าของฉายา “ไปปี อำมหิต” ถือภาพถ่ายช่วงศั ฉายะบุตร ปลัดกระทรวงมหาดไทยกำลังกราบนายเสนาะ เทียนทองเนื่องในวันโปรคน้ำสงกรานต์ตามประเพณีไทยที่บ้านนายเสนาะ ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพที่สะท้อนเหตุการณ์ เสียคดี และแทรกอารมณ์ขันในที่ จัดอยู่ในภาพแบบผสมผสาน อีกทั้งใช้การ์ตูนสื่อความหมายให้ตีความ